

שיעור 6

צופן RSA

6.1 אלגוריתם RSA

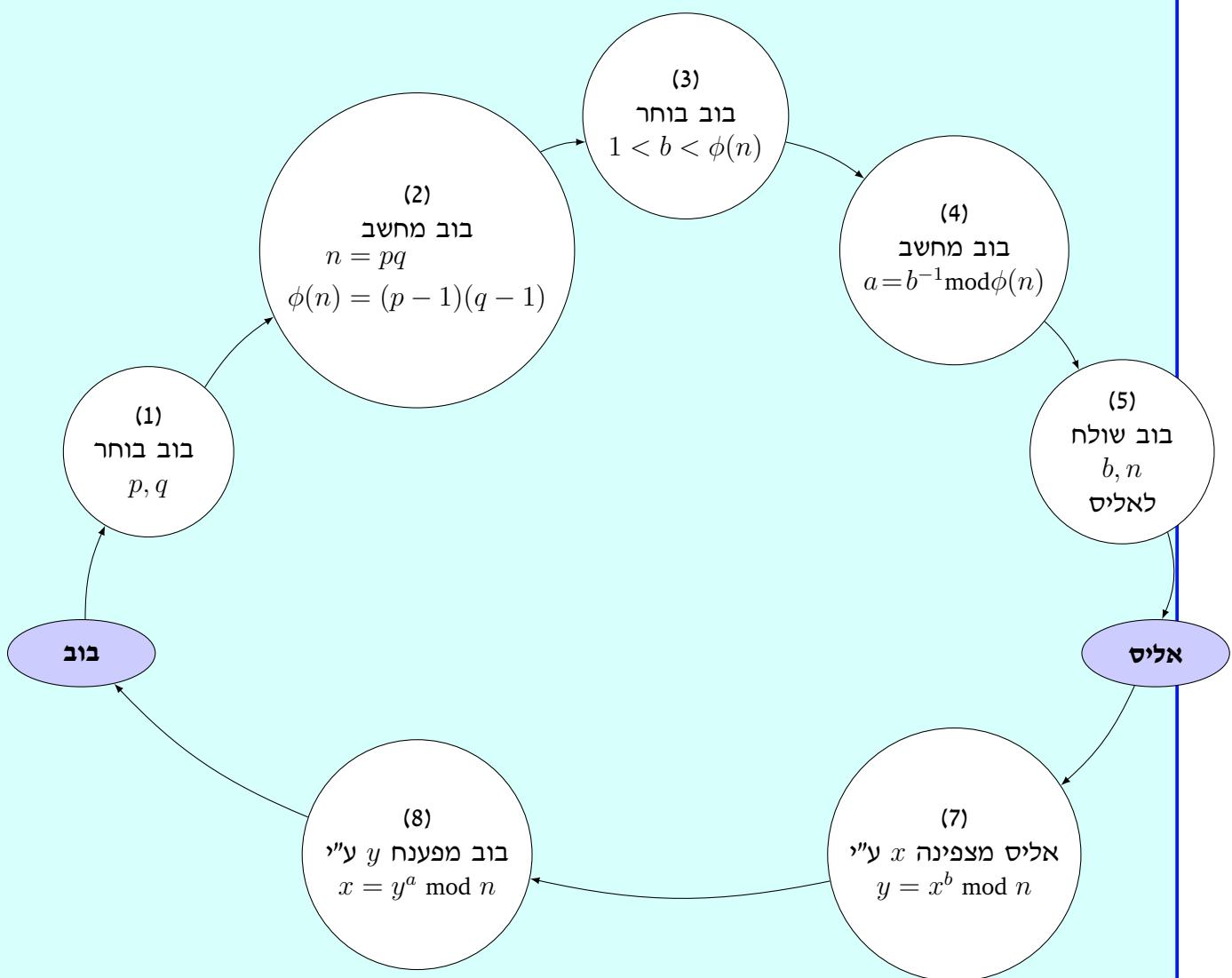
צופן RSA הומצא בשנת 1977 על ידי Ron Rivest, Adi Shamir and Len Adleman.

הגדרה 6.1 צופן RSA

- יהיו p, q מספרים ראשוניים שונים ($p \neq q$).
- יהיה $n = pq$.
- יהיה b שלם כך ש: $1 < b < \phi(n)$ הפונקציה אוילר של n .
- נגדיר $a \equiv b^{-1} \pmod{\phi(n)}$.
- אזי
 - * המפתח הציבורי של צופן RSA הוא הקבוצה (b, n) ,
 - * המפתח הסודי של צופן RSA הוא הקבוצה (a, p, q) .
- יהיה $x \in \mathbb{Z}^+$ שלם אי-שלילי.
 - * הכלל מצפין מוגדר $e_k(x) = x^b \pmod{n}$,
 - * והכלל מפענח מוגדר $d_k(x) = y^a \pmod{n}$.

עכשו נתנו הגדרה מתמטית של הצופן RSA אנחנו נסביר את הסדר של הפעולות של הבניית המפתח, ההצפנה והפענוח באלגוריתם הבא.

הגדלה 6.2 אלגוריתם RSA

נניח שאليس (A) שלחת הודעה לבוב (B).

שלב הבניית המפתח

[1] B יוצר שני מספרים ראשוניים גדולים שונים, p ו- q בסדר גודל של 100 ספרות.

[2] B מחשב $n = pq$ ו- $\phi(n) = (p - 1)(q - 1)$.

[3] B בוחר מספרשלם b באקראי כך שהשני תנאים הבאים מתקיימים:

$$\begin{aligned} 1 < b < \phi(n) &\bullet \\ \gcd(b, \phi(n)) = 1 &\bullet \end{aligned}$$

[4] B מחשב a לפי $a = b^{-1} \bmod \phi(n)$ בעזרת האלגוריתם של אוקלידס (ראו כלל 1.12).

[5] B שלוח את המפתח ציבורי (n, b) לאليس, אך בוב לא מגלה את המפתח הסודי (a, p, q) לאليس.

בנייה מפתח עשויה פעם אחת.

שלב הצפנה

[6] אליס (A) מקבלת את המפתח הציבורי (n, b) מבוב, ומצפינה את הטקסט הגרפי x עם המפתח הציבורי
באמצעות הכלל מצפין

$$y = x^b \text{ mod } n .$$

[7] A שולחת את טקסט מוצפן ל- B.

שלב הפענוח

[8] בוב מפענח את הטקסט מוצפן עם המפתח הסודי באמצעות הכלל מפענח n x לפי
האלגוריתם הבא:

$$x_1 = \left[(y \text{ mod } p)^{a \text{ mod } (p-1)} \right] \text{ mod } p ,$$

$$x_2 = \left[(y \text{ mod } q)^{a \text{ mod } (q-1)} \right] \text{ mod } q .$$

אז פוטרים את המערכת הבאה בעזרת המשפט השARINGOFTHESECOND:

$$x = x_1 \text{ mod } p ,$$

$$x = x_2 \text{ mod } q .$$

דוגמה 6.1 (הצפנה ע"י RSA)

בוב בוחר בפרמטרים הבאים כדי לבנות מפתח של צופן RSA:
 $(b = 47, p = 127, q = 191)$.

א) חשבו את המפתח הציבורי והמפתח הסודי.

ב) אליס קוראת את המפתח הציבורי ומשתמשת בה כדי להצפין את המספר 2468.
הוכיחו כי הטקסט מוצפן הוא 10642.

פתרונות:

סעיף א) המפתח הציבורי הוא (b, n) . הפרמטר b כבר נתון בשאלת א' נשאר רק לחשב את n :

$$n = pq = 191 \times 127 = 24257 .$$

לכן המפתח הציבורי הוא
 $(b, n) = (47, 24257)$.

כעת נחשב את המפתח הסודי (a, p, q) . הרשוניים p, q נתונים בשאלת א' נשאר רק לחשב את a לפי
הנוסחה $\phi(n) \text{ mod } \phi(n)$ הוא הפונקציית אוילר:

$$\phi(n) = \phi(pq) = (p-1)(q-1) = 190 \times 126 = 23940 .$$

$$\text{לפיכך } a = 47^{-1} \text{ mod } 23940 .$$

נחשב את $47^{-1} \text{ mod } 23940$ בעזרת האלגוריתם לאיבר ההופכי (ראו משפט 2.9):

Algorithm 4 האלגוריתם לאיבר ההופכי

```

1: Input: Integers  $A, B$  .
2:  $r_0 \leftarrow A$ 
3:  $r_1 \leftarrow B$ 
4:  $t_0 \leftarrow 0$ 
5:  $t_1 \leftarrow 1$ 
6:  $n \leftarrow 1$ 
7: while  $r_n \neq 0$  do
8:    $q_n \leftarrow \left\lfloor \frac{r_{n-1}}{r_n} \right\rfloor$ 
9:    $r_{n+1} \leftarrow r_{n-1} - q_n r_n$ 
10:   $t_{n+1} \leftarrow t_{n-1} - q_n t_n$ 
11:   $n \leftarrow n + 1$ 
12: end while
13:  $n \leftarrow n - 1$ 
14: if  $r_n \neq 1$  then
15:    $B$  has no inverse modulo  $A$ 
16: else
17:   return:  $t_n$   $\triangleright t_n = B^{-1} \pmod{A}$ 
18: end if

```

נশים $A = 23940, B = 47$. נאתחל את המשתנים של האלגוריתם:

$$\begin{aligned} r_0 &= A = 23940 , & r_1 &= B = 47 , \\ t_0 &= 0 , & t_1 &= 1 . \end{aligned}$$

אזי האיטרציות של האלגוריתם הם כמפורט למטה:

$q_1 = 509$	$r_2 = 23940 - 509 \cdot 47 = 17$	$t_2 = 0 - 509 \cdot 1 = -509$	$:n = 1$
$q_2 = 2$	$r_3 = 47 - 2 \cdot 17 = 13$	$t_3 = 1 - 2 \cdot (-509) = 1019$	$:n = 2$
$q_3 = 1$	$r_4 = 17 - 1 \cdot 13 = 4$	$t_4 = -509 - 1 \cdot (1019) = -1528$	$:n = 3$
$q_4 = 3$	$r_5 = 13 - 3 \cdot 4 = 1$	$t_5 = 1019 - 3 \cdot (-1528) = 5603$	$:n = 4$
$q_5 = 4$	$r_6 = 4 - 4 \cdot 1 = 0$	$t_6 = -1528 - 4 \cdot (5603) = -23940$	$:n = 5$

לפייכז $47^{-1} \equiv 5603 \pmod{23940}$. لكن התשובה הסופית בשביל a היא:

$$a = 5603 .$$

סעיף ב) אליס שולחת את הודעה בטקסט מוצפן

$$y = x^b \pmod{n} = 2468^{47} \pmod{24257} .$$

כדי לחשב את יחס מודולרי של חזקה זהה משתמש בשיטת הריבועים שעובדת באופן הבא. בהינתן

$$x^b \pmod{n} .$$

רשותם b כצירוף בינארי של חזקות של 2:

$$b = \sum_{i=0}^k b_i 2^i ,$$

כאשר $x^b \bmod n$ או 1. בעצם $b_k b_{k-1} \dots b_1 b_0$ הוא הייצוג בינארי של b . אחרי זה אנחנו משחבים את n באמצעות האלגוריתם הבא:

האלגוריתם לשיטת הריבועים 5

```

1: Input: Integers  $x, b_0, \dots, b_k, n$  .
2:  $i \leftarrow 1$ 
3:  $z_0 \leftarrow x$ 
4: while  $i \leq k$  do
5:    $z_i \leftarrow z_{i-1}^2 \bmod n$ 
6: end while
7:  $i \leftarrow 0$ 
8:  $y \leftarrow 1$ 
9: while  $i \leq k$  do
10:  if  $b_i = 1$  then
11:     $y \leftarrow z_i y \bmod n$ 
12:  end if
13: end while
14: return:  $y$                                      ▷  $y = x^b \bmod n$ 
```

שלב 1) בדוגמה שלנו החזקה היא

$$b = 47 = 32 + 8 + 4 + 2 + 1 = 1(2^5) + 0(2^4) + 1(2^3) + 1(2^2) + 1(2^1) + 1(2^0) .$$

אזי הייצוג בינארי של b הוא

$$b = b_5 b_4 b_3 b_2 b_1 b_0 = 101111 .$$

שלב 2) נתחל: $.z_0 = x = 2468$

$$\begin{aligned} z_1 &= z_0^2 \bmod n &= (2468)^2 \bmod 24257 = 2517 , \\ z_2 &= z_1^2 \bmod n &= (2517)^2 \bmod 24257 = 4212 , \\ z_3 &= z_2^2 \bmod n &= (4212)^2 \bmod 24257 = 9077 , \\ z_4 &= z_3^2 \bmod n &= (9077)^2 \bmod 24257 = 15157 , \\ z_5 &= z_4^2 \bmod n &= (15157)^2 \bmod 24257 = 20859. \end{aligned}$$

שלב 3) נתחל: $.y = x = 2468$

$b_1 = 1$	$y = z_1 y \bmod n = (2517)(2468) \bmod 24257 = 2164$
$b_2 = 1$	$y = z_2 y \bmod n = (4212)(2164) \bmod 24257 = 18393$
$b_3 = 1$	$y = z_3 y \bmod n = (9077)(2468) \bmod 24257 = 16587$
$b_4 = 0$	
$b_5 = 1$	$y = z_5 y \bmod n = (20859)(2468) \bmod 24257 = 10642$

לכן השתובה סופיל להtekסט מוצפן הוא:

$$y = 10642 .$$

לפנינו לעשות דוגמה של טקסט שהוצפן ע"י RSA אנחנו צריכים למדוד כל עזר שמאפשר לנו לפתור את הכלל מפענה: משפט השאריות הסיני.

6.2 משפט השאריות הסיני

משפט השאריות הסיני הוא כלי עזר שמאפשר לנו לפתור את הכלל מפענה של צופן RSA.

משפט 6.1 משפט השאריות הסיני

יהיו m_1, m_2, \dots, m_r שלמים אשר זרים בזוגות ויהיו a_1, a_2, \dots, a_r שלמים. למערכת של יחסים שקיים

$$x = a_1 \pmod{m_1} ,$$

$$x = a_2 \pmod{m_2} ,$$

 \vdots

$$x = a_r \pmod{m_r} ,$$

קיים פתרון ייחיד מודולו $M = m_1 m_2 \cdots m_r$ שנייתן על ידי

$$x = \sum_{i=1}^r a_i M_i y_i \pmod{M}$$

$$\text{כאשר } 1 \leq i \leq r \text{ } y_i = M_i^{-1} \pmod{m_i} \text{ ו } M_i = \frac{M}{m_i}$$

דוגמה 6.2 (משפט השאריות הסיני)

היעזרו במשפט השאריות הסיני כדי לפתור את המערכת

$$x = 22 \pmod{101} ,$$

$$x = 104 \pmod{113} .$$

פתרון:

$$a_1 = 22 , \quad a_2 = 104 , \quad m_1 = 101 , \quad m_2 = 113 .$$

$$M = m_1 m_2 = 11413 , \quad M_1 = \frac{M}{m_1} = 113 , \quad M_2 = \frac{M}{m_2} = 101 .$$

$$y_1 = M_1^{-1} \pmod{m_1} = 113^{-1} \pmod{101} , \quad y_2 = M_2^{-1} \pmod{m_2} = 101^{-1} \pmod{113} .$$

כדי לחשב את האיברים ההופכיים נשתמש באלגוריתם המוכפל של אוקלידס (אלגוריתם 2 למעלה).

$$\text{נסמן } A = 113, B = 101$$

$$r_0 = A = 113 , \quad r_1 = B = 101 ,$$

$$s_0 = 1 , \quad s_1 = 0 ,$$

$$t_0 = 0 , \quad t_1 = 1 .$$

$q_1 = 1$	$t_2 = 0 - 1 \cdot 1 = -1$	$s_2 = 1 - 1 \cdot 0 = 1$	$r_2 = 113 - 1 \cdot 101 = 12$	$:k = 1$ שלב
$q_2 = 4$	$t_3 = 1 - 8 \cdot (-1) = 9$	$s_3 = 0 - 8 \cdot 1 = -8$	$r_3 = 101 - 8 \cdot 12 = 5$	$:k = 2$ שלב
$q_3 = 2$	$t_4 = -1 - 2 \cdot (9) = -19$	$s_4 = 1 - 2 \cdot (-8) = 17$	$r_4 = 12 - 2 \cdot 5 = 2$	$:k = 3$ שלב
$q_4 = 2$	$t_5 = 9 - 2 \cdot (-19) = 47$	$s_5 = -8 - 2 \cdot 17 = -42$	$r_5 = 5 - 2 \cdot 2 = 1$	$:k = 4$ שלב
$q_5 = 2$	$t_6 = -19 - 2 \cdot (47) = -113$	$s_6 = 17 - 2 \cdot (-42) = 101$	$r_6 = 2 - 2 \cdot 1 = 0$	$:k = 5$ שלב

לכן הפירוק אוקלידי של 13 הוא $B = 101$ ו- $A = 113$

$$sA + tB = d$$

כאשר

$$d = r_5 = 1 , \quad s = s_5 = -42 , \quad t = t_5 = 47 .$$

מכאן

$$101^{-1} \equiv 47 \pmod{113}$$

-1

$$113^{-1} \equiv -42 \pmod{101} \equiv 59 \pmod{101} .$$

לכן

$$y_1 = M_1^{-1} \pmod{m_1} = 113^{-1} \pmod{101} = 59$$

-1

$$y_2 = M_2^{-1} \pmod{m_2} = 101^{-1} \pmod{113} = 47 .$$

נציב אותם לנוסחה $x = a_1 M_1 y_1 + a_2 M_2 y_2 \pmod{M}$ ונקבל את התשובה הסופית הבאה:

$$\begin{aligned} x &= a_1 M_1 y_1 + a_2 M_2 y_2 \pmod{M} \\ &= 22 \cdot 113 \cdot 59 + 104 \cdot 111 \cdot 47 \pmod{11413} \\ &= 640362 \pmod{11413} \\ &= 1234 . \end{aligned}$$

דוגמה 6.3 (פענוח של צופן RSA)

הדוגמה הזאת היא המשך של דוגמה 6.1.

בדוגמה 6.1 קיבלנו את הפרמטרים $\phi(n) = 23940$, $n = 24257$, $p = 127$, $b = 47$ ו- $q = 191$. בעזרת המפתח הציבורי $(b, n) = (47, 24257)$ אנחנו חישבנו את הטקסט מוצפן של $x = 2468$ על פי הכלל מצפין וקיבלו את התשובה $y = x^b \pmod{n} = 10642$. בעת נכח את הטקסט מוצפן y והמפתח הסודי $(a, p, q) = (5603, 127, 191)$ ונוכח כי הטקסט המקורי, על פי הכלל מפענה $x = y^a \pmod{n}$, הוא $x = 2468$.

פתרונות:

$$y \pmod{p} = 10642 \pmod{127} = 101 , \quad a \pmod{(p-1)} = 5603 \pmod{126} = 59 .$$

לכן

$$x_1 = (y \pmod{p})^a \pmod{(p-1)} \pmod{p} = 101^{59} \pmod{127} = 55$$

(ניתן לחשב זה לפי $.101^{32} \times 101^{16} \times 101^8 \times 101^2 \times 101$)

$$(101)^2 \equiv 41 \pmod{127}$$

$$(101)^4 \equiv (41)^2 \pmod{127} \equiv 30 \pmod{127}$$

$$(101)^8 \equiv (30)^2 \pmod{127} \equiv 11 \pmod{127}$$

$$(101)^{16} \equiv (11)^2 \pmod{127} \equiv 121 \pmod{127}$$

$$(101)^{32} \equiv (121)^2 \pmod{127} \equiv 36 \pmod{127}$$

לכן

$$101^{59} \pmod{127} = (101)(41)(11)(121)(36) \pmod{127} = 55 .$$

$$y \pmod{q} = 10642 \pmod{191} = 137 , \quad a \pmod{(q-1)} = 5603 \pmod{190} = 93 .$$

לכן

$$x_2 = (y \pmod{q})^a \pmod{(q-1)} \pmod{q} = 137^{93} \pmod{191} = 176$$

(ניתן לחשב זה לפי $.137^{64} \times 137^{16} \times 137^8 \times 137^4 \times 137$)

$$(137)^2 \equiv 51 \pmod{191}$$

$$(137)^4 \equiv (51)^2 \pmod{191} \equiv 118 \pmod{191}$$

$$(137)^8 \equiv (118)^2 \pmod{191} \equiv 172 \pmod{191}$$

$$(137)^{16} \equiv (172)^2 \pmod{191} \equiv 170 \pmod{191}$$

$$(137)^{32} \equiv (170)^2 \pmod{191} \equiv 59 \pmod{191}$$

$$(137)^{64} \equiv (59)^2 \pmod{191} \equiv 43 \pmod{191}$$

לכן

$$137^{93} \pmod{191} = (137)(118)(172)(170)(43) \pmod{191} = 176 .$$

בנוסח

$$y \pmod{q} = 9625 \pmod{127} = 100 , \quad a \pmod{(q-1)} = 5603 \pmod{126} = 59 .$$

לכן

$$x_2 = (y \pmod{q})^a \pmod{(q-1)} \pmod{q} = 100^{59} \pmod{127} = 87$$

לכן עליינו לפטור את המערכת

$$x = x_1 \pmod{p} = 55 \pmod{127}$$

$$x = x_2 \pmod{q} = 176 \pmod{191}$$

בעזרת המשפט השאריות הסיני. נסמן $m_2 = 191$, $a_2 = 176$, $m_1 = 127$, $a_1 = 55$

$$M = m_1 m_2 = (191)(127) = 24257 , \quad M_1 = \frac{M}{m_1} = 191 , \quad M_2 = \frac{M}{m_2} = 127 .$$

כעת נחשב $y_2 = M_2^{-1} \pmod{m_2} = 127^{-1} \pmod{191}$ ו- $y_1 = M_1^{-1} \pmod{m_1} = 191^{-1} \pmod{127}$

$$a = 191, b = 127$$

$$\begin{array}{ll} r_0 = a = 191, & r_1 = b = 127, \\ s_0 = 1, & s_1 = 0, \\ t_0 = 0, & t_1 = 1. \end{array}$$

$q_1 = 1$	$t_2 = 0 - 1 \cdot 1 = -1$	$s_2 = 1 - 1 \cdot 0 = 1$	$r_2 = 191 - 1 \cdot 127 = 64$: $k = 1$ שלב
$q_2 = 1$	$t_3 = 1 - 1 \cdot (-1) = 2$	$s_3 = 0 - 1 \cdot 1 = -1$	$r_3 = 127 - 1 \cdot 64 = 63$: $k = 2$ שלב
$q_3 = 1$	$t_4 = -1 - 1 \cdot (2) = -3$	$s_4 = 1 - 1 \cdot (-1) = 2$	$r_4 = 64 - 1 \cdot 63 = 1$: $k = 3$ שלב
$q_4 = 63$	$t_5 = 2 - 63 \cdot (-3) = 191$	$s_5 = -1 - 63 \cdot (2) = -127$	$r_5 = 63 - 63 \cdot 1 = 0$: $k = 4$ שלב

$$\gcd(a, b) = r_4 = 1, \quad s = s_4 = 2, \quad t = t_4 = -3.$$

$$sa + tb = 2(191) - 3(127) = 1.$$

לכן

$$\begin{aligned} 191^{-1} &\equiv 2 \pmod{127} \\ 127^{-1} &\equiv (-3) \pmod{191} \equiv 188 \pmod{191}. \end{aligned}$$

שיטת 2

נחשב $y_2 = 127^{-1} \pmod{191}$ ו- $y_1 = 191^{-1} \pmod{127}$ בעזרת האלגוריתם של אוקלייד:

$$\begin{aligned} 191 &= 127 \cdot 1 + 64 \\ 127 &= 64 \cdot 1 + 63 \\ 64 &= 63 \cdot 1 + 1 \\ 63 &= 1 \cdot 63 + 0. \end{aligned}$$

$$\text{לכן } \gcd(191, 127) = 1$$

$$\begin{aligned} 1 &= 64 - 63 \cdot 1 \\ &= 64 - (127 - 64 \cdot 1) \\ &= 64 \cdot 2 - 127 \cdot 1 \\ &= (191 - 127 \cdot 1) \cdot 2 - 127 \\ &= 191 \cdot 2 + 127 \cdot (-3). \end{aligned}$$

לכן

$$\begin{aligned} y_1 &= M_1^{-1} \pmod{m_1} = 127^{-1} \pmod{191} \equiv 188 \pmod{191} \\ y_2 &= M_2^{-1} \pmod{m_2} = 191^{-1} \pmod{127} \equiv 2 \pmod{127}. \end{aligned}$$

נחשב

$$y_1 = M_1^{-1} \pmod{m_1} = 127^{-1} \pmod{191} = 188, \quad y_2 = M_2^{-1} \pmod{m_2} = 191^{-1} \pmod{127} = 2.$$

לכן

$$\begin{aligned}
 y &= a_1 M_1 y_1 + a_2 M_2 y_2 \\
 &= 55(191)(2) + 176(127)(188) \pmod{24257} \\
 &\equiv 4223186 \pmod{24257} \\
 &= 2468 .
 \end{aligned}$$

6.3 המשפט הקטן של פרמה

משפט 6.2 משפט עזר 1

אם p ו- k ראשוני עבורו $1 < k < p$ אז

$$p \mid \binom{p}{k}$$

כאשר $\binom{p}{k}$ המקדם הבינומי.

הוכחה: ראשית נרשום את הביטוי המפורש של $\binom{p}{k}$:

$$\binom{p}{k} = \frac{p!}{(p-k)!k!} .$$

מכאן:

$$k! \binom{p}{k} = \frac{p!}{(p-k)!} = p(p-1)(p-2) \cdots (p-k+1) .$$

ברור ש-

$$p \mid p(p-1)(p-2) \cdots (p-k+1) = k! \binom{p}{k}$$

לכן $k! \binom{p}{k} \mid p$. מכיוון ש- p מספר ראשוני ו- $p \nmid k!$ אז $1 < k < p$. לכן בהכרח:

$$p \mid \binom{p}{k} .$$

משפט 6.3 המשפט הקטן של פרמה

אם p מספר ראשוני ו- $a \in \mathbb{Z}_p$. אז התנאים הבאים מתקייםים:

$$a^p \equiv a \pmod{p} . \textbf{1}$$

$$a^{p-1} \equiv 1 \pmod{p} . \textbf{2}$$

$$a^{-1} \equiv a^{p-2} \pmod{p} . \textbf{3}$$

הוכחה:

טענה 1. נוכח את טענה 1. דרך אינדוקציה.

שלב הבסיס:

עבור $a = 0 \pmod{p} \equiv 0^p \pmod{p}$ מתקיימת.

שלב מעבר:

נניח כי הטענה מתקיימת עבור השלים a , כלומר: $a^p \equiv a \pmod{p}$. זה מוכיח את ההנחה האינדוקטיבית שלנו. נוכח בעזרת ההנחה האינדוקטיבית זו כי $(a+1)^p \equiv (a+1) \pmod{p}$ באופן הבא:

ראשית נפתח את $(a+1)^p$ לפי הטור הבינומי:

$$(a+1)^p = a^p + \binom{p}{1}a^{p-1} + \binom{p}{2}a^{p-2} + \cdots + \binom{p}{k}a^{p-k} + \cdots + \binom{p}{p-1}a + 1 .$$

מכאן:

$$(a+1)^p \pmod{p} = \left(a^p + \binom{p}{1}a^{p-1} + \binom{p}{2}a^{p-2} + \cdots + \binom{p}{k}a^{p-k} + \cdots + \binom{p}{p-1}a + 1 \right) \pmod{p} .$$

ממשפט עזר 1 לכל $1 \leq k < p$ מתקיים $a^{p-k} \binom{p}{k} \equiv 0 \pmod{p}$ לפיו:

$$(a+1)^p \pmod{p} = (a^p + 1) \pmod{p} \equiv a^p \pmod{p} + 1 \pmod{p} .$$

כעת נציב את ההנחה האינדוקטיבית שאומרת: $a^p \equiv a \pmod{p}$ ואז נקבל כי:

$$(a+1)^p \pmod{p} \equiv a \pmod{p} + 1 \pmod{p} \equiv (a+1) \pmod{p} .$$

טענה 2. מכיוון ש- p ראשוני אז לכל שלם a מתקיים $\gcd(a, p) = 1$. לפיכך מובטח לנו שהאיבר הופכי קיים. נכפיל את היחס $a^{-1}a^p \equiv a^p \pmod{p}$ ב- a^{-1} אשר הוכחנו בסעיף הקודם:

$$a^{-1}a^p \equiv a^{-1} \cdot a \pmod{p} \Rightarrow a^{p-1} \equiv 1 \pmod{p} .$$

טענה 3.

$$a^{p-1} \equiv 1 \pmod{p} \Leftrightarrow 1 \equiv a^{p-1} \pmod{p} \Rightarrow a^{-1} \equiv a^{p-2} \pmod{p} .$$

6.4 משפט: צופן RSA ניתן לפענוח

משפט 6.4 צופן RSA ניתן לפענוח

יהיו q, p מספרים ראשוניים שונים ויהי $pq = n$. יהי (b, n) מפתח ציבורי של צופן RSA, כאשר $a \equiv b^{-1} \pmod{\phi(n)}$ מפתח סודי של צופן RSA כאשר $\phi(n) \cdot a \equiv 1 \pmod{n}$. אם

$$e(x) = x^b \pmod{n}$$

הוא הכלל מצפין של צופן RSA, כאשר x שלם, ואם

$$y(x) = y^a \pmod{n}$$

הוא הכלל מפענה של צופן RSA, כאשר y שלם, אז

$$d(e(x)) \equiv x \pmod{n}$$

לכל מספר שלם x .

הוכחה:

ראשית נציג כי

$$ab \equiv 1 \pmod{\phi(n)} \Rightarrow ab - 1 \equiv 0 \pmod{\phi(n)} .$$

ז"א $\phi(n)$ מחלק את $ab - 1$. לכן קיימים שלם t כך ש:

$$ab - 1 = t\phi(n) .$$

לפי משפט 2.5, בגלל ש- p, q הם מספרים ראשונייםizi

$$\phi(n) = \phi(pq) = (p-1)(q-1) .$$

לכן

$$ab - 1 = t(p-1)(q-1) . \quad (*1)$$

מכאן אפשר לרשום כי:

$$x^{ab-1} = x^{t(p-1)(q-1)} . \quad (*2)$$

בשלב זהה נגדיר $y \triangleq x^{t(q-1)}$ ואז אפשר לראשו את משוואת (2) באופן הבא:

$$x^{ab-1} = y^{p-1} . \quad (*3)$$

באותה מידת אם נגדיר $z \triangleq z^{t(p-1)}$ ואז אפשר לראשו את משוואת (2) באופן הבא:

$$z^{ab-1} = z^{q-1} . \quad (*4)$$

כעת נשתמש במשפט הקטו של פרמה. כלומר, מכיוון ש- p מספר ראשוני ו- y שלם, אז

$$\begin{aligned} y^{p-1} \stackrel{\text{פרמה}}{\equiv} 1 \pmod{p} &\xrightarrow[\text{משוואת } (*1)]{} \left(x^{t(q-1)}\right)^{p-1} \equiv 1 \pmod{p} \Rightarrow x^{t(p-1)(q-1)} \equiv 1 \pmod{p} \\ &\xrightarrow[\text{משוואת } (*1)]{} x^{ab-1} \equiv 1 \pmod{p} \end{aligned} \quad (*5)$$

באופן דומה מכיוון ש- q מספר ראשוני ו- z שלם, אז

$$\begin{aligned} z^{q-1} \stackrel{\text{פרמה}}{\equiv} 1 \pmod{q} &\xrightarrow[\text{משוואת } (*1)]{} \left(x^{t(p-1)}\right)^{q-1} \equiv 1 \pmod{q} \Rightarrow x^{t(p-1)(q-1)} \equiv 1 \pmod{q} \\ &\xrightarrow[\text{משוואת } (*1)]{} x^{ab-1} \equiv 1 \pmod{q} \end{aligned} \quad (*6)$$

$$\text{מכיוון ש- } p \text{ ו- } q \text{ זרים אז} \\ x^{ab-1} - 1 \equiv 0 \pmod{(pq)}$$

$$\text{ולכן בgal Sh- } pq = n \text{ אז} \\ x^{ab-1} - 1 \equiv 0 \pmod{n} .$$

נעביר אגפים:

$$x^{ab-1} \equiv 1 \pmod{n} .$$

נכפיל ב- x :

$$x^{ab} \equiv x \pmod{n} .$$

ולכן

$$(x^a)^b \equiv x \pmod{n} .$$

ז"א הוכחנו כי לכל טקסט גלי x , אם נצפין אותו ואז אחר כך נפענה את התשובה אנחנו נקבל את אותו טקסט ■ הגלי המקורי, x בחזרה.

6.5 צופן RSA המובל

משפט 6.5

יהיו p, q מספרים ראשוניים ויהי $n = pq$. יתי

$$\lambda(n) = \frac{(p-1)(q-1)}{\gcd(p-1, q-1)} .$$

נגיד צופן חדש אשר זהה ל-RSA אלא $\phi(n)$ חולף עם $\lambda(n)$ כך ש- RSA אזי הкриpto-מערכת ניתנת לפענה.

הוכחה:

שלב 1 רושמים את הצופן:

$$\left. \begin{array}{l} e_k(x) = x^b \pmod{n} \\ d_k(y) = y^a \pmod{n} \end{array} \right\} \quad n = pq , \quad ab \equiv 1 \pmod{\lambda(n)} .$$

שלב 2 נתון כי $(1-d) \cdot d = \gcd(p-1, q-1)$. נ"א קיימים p' שלם כך ש-

$$p-1 = p'd \Leftrightarrow \frac{p-1}{d} = p' \Leftrightarrow d = \frac{p-1}{p'} . \quad (\#1)$$

באותה מידה קיימים q' שלם כך ש-

$$q-1 = q'd \Leftrightarrow \frac{q-1}{d} = q' \Leftrightarrow d = \frac{q-1}{q'} . \quad (\#2)$$

שלב 3

$$\lambda(n) = \frac{(p-1)(q-1)}{\gcd(p-1, q-1)} = \frac{(p-1)(q-1)}{d} .$$

$$\lambda(n) \stackrel{(\#1)}{=} \frac{(p-1)(q-1)}{\left(\frac{p-1}{p'}\right)} = p'(q-1) . \Leftrightarrow d = \frac{p-1}{p'} . \quad (1*)$$

$$\lambda(n) \stackrel{(\#2)}{=} \frac{(p-1)(q-1)}{\left(\frac{q-1}{q'}\right)} = q'(p-1) . \Leftrightarrow d = \frac{p-1}{p'} . \quad (2*)$$

שלב 4 נתון $ab \equiv 1 \pmod{\lambda(n)}$ לכן קיימים t שלם כך ש-

$$ab = 1 + t\lambda(n) \stackrel{(2*)}{=} 1 + t(p-1)q' .$$

לכן

$$ab - 1 = t(p-1)q' .$$

מכאן

$$x^{ab-1}x^{tq'(p-1)} = y^{p-1} \stackrel{\text{פרמה}}{\equiv} 1 \pmod{p}$$

כאשר $y = x^{tq'}$ והשווינו השני מתקיים בכלל ש- p מספר ראשוני. לפיכך

$$x^{ab-1} \equiv 1 \pmod{p} .$$

שלב 5) נתון $ab \equiv 1 \pmod{\lambda(n)}$ לכן קיים t שולם כך ש-

$$ab = 1 + t\lambda(n) \stackrel{(1*)}{=} 1 + t(q-1)p' .$$

לכן

$$ab - 1 = t(q-1)p' .$$

מכאן

$$x^{ab-1}x^{tp'(q-1)} = z^{q-1} \stackrel{\text{פרמי}}{\equiv} 1 \pmod{q}$$

כאשר $z = x^{tp'}$ והשווין השני מתקיים בגלל ש- q מספר ראשוני. לפיכך

$$x^{ab-1} \equiv 1 \pmod{q} .$$

שלב 6) מכיוון ש- q, p ראשוניים אז

$$\left. \begin{array}{l} x^{ab-1} \equiv 1 \pmod{q} \\ x^{ab-1} \equiv 1 \pmod{p} \end{array} \right\} \Rightarrow x^{ab-1} \equiv 1 \pmod{pq}$$

לפיכך
 $x^{ab-1} \equiv 1 \pmod{n} \Rightarrow (x^b)^a \equiv x \pmod{n}$
 כנדרש.

